

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concionatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XIV. Animæ peccatrici non datur sabbatum, quies, sive sessio in
hoc mundo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCURSVS XIV.

Zain.

Viderunt eam hostes, & deriserunt Sab-
bata ejus. *Thren. 1. v. 7.*

DE ANIMA.

*Non datur Sabbatum & quies, sive sessio
in hoc mundo.*

I.
Glossa
Ord. hic,

Sabbatū
temporis

Æterni-
tatis.

Hugo
Card.

Et mens

Titulus nonagesimi
primi Psalmi est: *Psal-
mus Cantici in die Sab-
bati.* Sed quale hoc
Sabbatum? Triplex Sabbatum
assignat Glossa ordinaria hīc
Nempe Sabbatum temporis, æterni-
tatis, & mentis. Sabbatum tem-
poris, est septimus dies, quo
post opera sex dierum comple-
ta, requievit Deus. Sabbatum
æternitatis, æterna requies, pro
qua in præsentī bona operari
debemus. Sabbatum mentis, est
tranquillitas conscientię spe fu-
turi, ut non turbetur rebus sæ-
culi. Juxta opinionem Hugō-
nis Cardinalis, Sabbatum pe-
ctoris, est quies à vitio. Sabba-
tum æternitatis, est pax æterna:
*pax super pacem, pax, inquam, quæ
exsuperat omnem sensum.*

Quod ad malos attinet, quā- S. August
diu à malo non recedunt, Sab- hic.
batum æternitatis sperare non
possunt, sed neque Sabbatum
mentis. Nam teste Augustino: *Mali non
Omnis homo malus Sabbatum habere habent
non potest: nusquam enim illius con- Sabbatū
quiescit conscientia, & necesse est, ut
in perturbationibus vivat. Boni
autem & justī, Sabbatum cor-
dis habent, nam, uti docet S.
August. cui bona est conscientia,
tranquillus est, & ipsa tranquillitas
Sabbatum est cordis. Sed hoc Sab-
bato non contenti subinde justī,
etiam Sabbatum æternitatis non
tantum sperare, sed etiam pos-
sidere affectant, dum in pace
tam interna, quā externa se-
dere, quiescere, & Sabbato
gaudere sine ullo labore, & per- *Boni Sab-
batiū men-
tis.*
turbatione externa exoptant, *sed**

Sed non sed tale Sabbatum, sessio & *aternita-* quies aternitati reservatur, nec *tiu.* eam in hoc mundo sperare licet, sed ubi stare, & laborare convenit.

II. *Act. c. 1.* *v. 12.* *Iter Sab-* *bati qua-* *erum?* Scrupulosa valde circa Sabbatum temporum erat plebs Judaica, quæ non solum a tumultuoso labore, sed etiam ab itinere faciendo vacabat, nisi illud esset modicum, unde etiam reversi dicuntur Hierosolyma discipuli, a monte, qui vocatur Oliveti, Sabbati habens iter, quod quasi milliare Italicum continet, juxta sententiam magis probabilem. Quoniam ergo Judæis tanta religione præceptum erat Sabbatum, ut ultra iter Sabbati progredi non liceret, eo peracto sessione, & quieti indulgebant.

Distantia *Emaus ab* *Jerusalē.* *Luc. 24.* *v. 13.* *Hugo* *Card.* *Signat* *distantiā* *Ecclesia* *militan-* Hoc autem iter Sabbati, quoad sessionem & quietem non observabant illi duo discipuli, in ipso Resurrectionis Dominicæ die, euntes in Castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Jerusalem, nomine Emaus. Hæc autem sexaginta stadia septem millia passuum, & quingentos continebant, id est, septem milliaria Italica cum dimidio, cum stadium centum, & viginti quinque passus contineat. *Mysticè*

igitur (ut docet Hugo Cardinalis) ostenditur hinc distantia & via ab Ecclesiâ militante usque ad trium-

phantem. Sed hæc distantia non solum, & tantum Sabbati habet iter, sed sexaginta & amplius stadiorum spatia continet.

Sumus nos homines, in mortali hac vita constituti, viatores, qui ab Emaus ad cœlestem Jerusalem peregrinamur, sed magis iter laboris, & incommodi itineris peracti, Sabbati iter ex hac peregrinatione facere peroptamus, brevi, & commodo viarum compendio illuc ituri, vix mille passuum molestiâ tolerare sustinemus. Hoc mille passuum, & Sabbati Salernitani iter, trito illo versu describitur: *Post mensam stabis, vel passus mille meabis.* Hic maximus quorundam Salernitanæ, vel potius Epicuræ scholæ discipulorum motus est, a mensa, mille passus deambulare, post deambulationem rursus sedere, recumbere, & quiescere, & Sabbatum agere nulla corporis incommoditate, vel labore turbandum; *Viderunt eam hostes, & deriserunt Sabbata ejus.* Nam per hoc Sabbati commodum, & compendiosum iter, ad cœlestem Jerusalem non pertingemus, cum sexaginta stadiis, & non tantum itinere Sabbati, Emaus distet ab Jerusalem.

III. *Nec Deo* *filio iter* *Sabbati* *commissum* Nec ipse etiam æternus Pater Filio suo unigenito in cœlestem Jerusalem, & patriam redituro quietum, commodum & breve tantum iter Sabbati præ-

præscriptis, sed per 33. omnino. (ait glossa in hunc passum) non
 años magno cū labore, per Ægy- *putare requiem in rebus mundi, &*
 ptū per Palastinā, per vicus & *ire post Dominum in paradysum,*
 civitates, per desertū fame & si- *quod si noluerimus, non inveniemus*
 ti confectus obambulare iussus. *hic veram requiem.* Surgite er-
 go, post vestigia Christi ite, qui *Luc. 9.*
 non per Sabbati iter, sed post *v. 23.*
 longos labores intravit in glo-
 riam, si quis ergo vult venire post
 me, laborem, & dolorem non
 recuset, sed tollat crucem suam
 quotidie, & sequatur me. Quo-
 tidie crucem tollendam, quotidie
 sustinendum laborem mandat
 Dei Filius, nec unicum excipit
 in septimana diem, nullum ad-
 mittit Sabbatum, *quotidie*, sur-
 gite & ite, non habetis hic re-
 quietem, ite, non iter Sabbati, sed
 longa adhuc vobis restat via.

Inpiæ aulae pertasus Helias, *IV.*
 fugitivus à facie Jezabel perre-
 xit in desertum, viam unius diei. *3. Reg. c.*
 Sed brevi itineris sui pertasus, *19. v. 5.*
 sedit subter unam juniperum, *Helias fu-*
 & petivit animæ suæ, ut more- *girus*
 retur, jam enim labori succum- *ab aula.*
 bens quærebat requiem; Suffi-
 cit mihi Domine: tolle animam
 meam: projecitque se, & ob-
 dormivit in umbra juniperi,
 Sabbatum requirens. Et ecce
 Angelus Domini tetigit eum,
 & dixit illi: Surge, & come-
 de. Respexit, & ecce ad caput
 suum subcinericias panis, &
 vas aquæ. Comedit ergo, &
 bibit, & rursum obdormivit;
 reversusque est Angelus Domini
 secun-

Luc. 24.
v. 26.

Solum se-
pulchrum
dicit Sab-
batum.

Iob. c. 17.
v. 11

Iob. c. 3.
v. 22.

Michea.
c. 2. v. 10

Glos. ord.

secundò, & tetigir eum, dixitq; illi: Surge, & comede, grandis enim tibi restat via.

Heliàs (exponit moraliter *Carenlis*) *hic gerit speciem cuiuslibet iusti*, declinantis superbam, & crudelem *Jezebel*, quæ carnis concupiscentiam significat: Interpretatur enim sanguine fluens, vel sterquilinum, hanc fugit *Heliàs*, id est, *vir iustus*: Perversus autem quisque, atque iniustus ad hoc sterquiliniū quiescens, in illo Sabbathum Epicureum agit, cum illo demente *Judæo* se declarans:

De stercore surgere nolo. Iustus autem pergit in desertum, tumultum seculi fugit, & solitudinem animi quarit. Sed primo fervore citò tepescente non magnum conficit iter: viam scilicet unius diei, viam nempe, quæ iter Sabbathi non excedat, mox enim quietem suspirans sedet subter unam juniperum, ibique obdormit in umbra juniperi. *Ecce acedia* (dicit *Hugo*) obdormit non tantum sub junipero, vel super juniperum, sed in umbra juniperi, quia non laborem penitentiae, sed refrigerium vite quaerunt, & Sabbathum laboris. Sufficit mihi, ajunt, Domine, iter Sabbathi; iter unius diei sub umbra, & cum quiete mihi sufficit. Hanc torpentem, & Sabbathizantē in corporis otio & quiete animam respiciunt hostes, & derident Sabbathata ejus, eò

quòd unius diei viâ, & itinere lassata, jam in umbra spinosæ Juniperi se prosternat, per quâ Magnus Gregorius peccatum, ejusque delectationem intelligit. Rident ergo hostes miseram & insipienter tepidam animam, quòd Sabbathum, & quietem inter spinas peccatorum, & deliciarum quæsitura, nusquam tamen minus, eam inventura, quàm inter spinas, conscientiam miserè lacerantes. Spina (affirmat præfatus Doctor) est omne peccatum, quia dum trahit ad delectationem, quasi pungendo lacerat mentem: Hinc, Omnis homo malus (sicuti ex S. Augustino ostensum est) Sabbathum habere non potest. Et deriserunt Sabbathata ejus.

Quare torpentem excitat angelicus spiritus. Surge, & comede. Excitatus Propheta respexit ad caput suum sub cinericiu panem, & vas aquæ; Panis subcinericus est memoria mortis (ait *Hugo*) quæ multum reficit animam contra acediam; incutit enim timorem, timor verò sollicitudinem operatur, sollicitudo torporem excitat. Nihilominus natura fragilis & ad quietem prona, quamvis hoc cibo excitata, facile iterum in soporem reincident, cujus denuo latera excitans gratia pulsando percutit: Surge, comede, grandis enim tibi restat via, scilicet ad montem Dei Oreb:

Hugo hic
Est homo
iustus,

Tumul-
tum seculi
fugit

Obdormit
sub Juniperi.

Quærens
Sabbatū
& quietē
S. Greg.
20 moral
c. 12.

Panis sub
cinericus

Memoria
mortis.

Hugo hic Oreb: Id est, à terra usque ad coelum, à miseria usque ad gloriam, ab exilio usque ad patriam, interpretatur Hugo. Vel ad mentem Cornelij: ad montem Dei Oreb,

Cornelius hic. Hugo ib. Id est, ad culmen sanctitatis & perfectionis, ad quam grandis tibi restat via, via scilicet aspera Penitentia, uti Hugo notat. Grandis autem dicitur hæc via, quia toto tempore vitæ durat, & habet hæc via quasi spatium quindecim stadiorum; adeoque iter Sabbati excedit, quia hoc septem stadiis conficitur, quibus si unum adhuc stadium (125. scilicet passus) addas, milliare Italicum completur.

Hoc autem (quindecim videlicet stadiorum) spatium assignat Evangelista Bethaniam inter, & Jerusalem: Erat Bethania juxta Jerusalem quasi stadiis quindecim. Quò etiam alludeni Hugo Cardinalis ubi supra, observat, quòd Bethania interpretatur domus obedientie, vel domus afflictionis: Hæc est mundus; Hierosolyma interpretatur visio pacis: hæc est patria. Prætereo modò quindecim illa stadia, quæ de mundo ad patriam ituris præscribit præfatus Expolitor, et tantummodo concludo, quòd peregrinus & viator (sive de domo obedientie, scilicet Monasterio, sive de domo afflictionis, nempe mundo) iturus ad patriam, grandem præ se ha-

beat viam, quæ nullam somno, quieti, aut Sabbato moram permittat: Surge, grandis enim tibi restat via, plus quàm Sabbati habens iter.

Pulchrè monet S. Gregorius, VI. singulare nobis mysterium, ac eruditionem nobis à Christo redemptore nostro fuisse exhibitam in diebus Passionis sue. Sexta enim feria passus est, Sabbato quiescit in sepulchro, Dominico die resurrexit. Ad festivum ergo & clarum diem Solis, Dominus non nisi post multos feriales, seu potius laboriosos dies venire potuit, fuit longa, & dura hæc hebdomas, quam continuis transegit laboribus à juventute sua. Inter omnes tamen transactæ hebdomadæ, & vitæ laboriosæ dies, durissima fuit ultima illa sexta feria, tam graviter à Filio Dei apprehensa, ut, etiam pridie, sanguineum illi sudorem exprimeret: laboravit durissimè per totam noctem usq; ad sequentis ferie sextæ intensissimo calore divini amoris ardentè meridiè, portans pondus diei & æstus. Desiderabat reseire cœlestis sponsa, ubi tunc in meridie quiesceret dilectus: Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes, in meridie? Sponsam lauto pastum convivio, & recumbentem præsumebat sponsa meridie, cum charitatis solares radij maximè in dilecto ardentes coru-

c. Greg.
is Ezech.
hom. 16.

Feria sex
in Christo
gravis

Cant. I. v.

S. Bonav.
serm. 6
de Rogat.

Euc. 9.
v. 58.

Isa. c. 1.
v. 14.

Psal. 68.
v. 4.

Isa. 63.
v. 3.

Sabbatū
in sepul-
chro ha-
bitis.

coruscarent. Sed cheu, non pascitur, nisi felle & aceto, non cubat, non dormit nisi in duro Crucis lecto. *In Cruce; ibi dormis, ibi pascis, ibi cubas in meridie,* respondet cum Mellisuo Doctor meus Seraphicus. O durum sexta feria lectum divini spon- si: Nunquid *Vulpes foveas habent, & volces: celi nidos, filius autem hominis non habet, ubi reclinet caput suum:* Nam duro ligno acutis affixi clavis pedes, & manus, pungentibus spinis coronatum caput, nec reclinacioni, nec quieti locum præbent, aut Sabbato, sed durissimis exercent laboribus. *Laboravi sustinens, ut sustinerem, laboravi, ut laborarem, dura sustinui. Laboravi clamans, clamavi laborans, rauca facta fauces meæ, & tamen qui laboranti mihi se jungeret, non inveni: Torcular itaque calcavi solus, & de gentibus non est vir mecum!* O dura, ô aspera, ô cruenta, ô cara feria sexta, laboribus & doloribus tenerrimum Mariæ Filium durissimè prementibus, cumulata!

Excepit demum duram hanc sextam feriam, & diem Veneris Sacratissimam & carissimā, tranquillum Sabbatum, cum effulis, & exhaustis omni sanguine venis, sub feria sexta meridiem in Cruce, directo ultimo in Matrem Virginem hali- tu, emittens spiritum obdormi-

P. Franc. Iosephi Op. IV.

ret, cui solum quieti supererat sepulchrum; gaudebat tunc doloribus & laboribus defatigatum, & exhaustum corpus, quòd demum saltem invenerit sepulchrum, in quo quietum ageret Sabbathum, quod sequebatur festivus & sollemnis dies solis & Dominicus, gloriosa Resurrectionis. *Hæc est dies, quam fecit Dominus, quam exultatione, & lætitiā celebrandam monet Pro- pheta regius.*

Ad hanc verò gloriosam solis diem, Christus pervenire non potuit, nisi superatis prius totius hebdomadis, ac vitæ ærumnosæ laboriosis feriis, suos instruens exemplo, ne ordinem in hebdomadis diebus ullo modo invertere, & Sabbathum, aut Solis diem ante superatam sexta feria laboriosam asperitatem quærere præsumeremus, quamdiu in hoc mundo, & carne mortali degimus. *Præ- sens enim vita (testatur S. Gregorius) adhuc sexta est feria, quia in laboribus ducitur, & in angustiis cruciatur. Sed Sabbato, quasi in sepulchro quiescimus, quia requiem animæ post corpus invenimus. Dominico verò die, cum corpore à morte resurgemus, & in gloria animæ etiam cum carne gaudebimus: Dura est cara illa sexta feria, sed tranquillum est Sabbatum, amœnitate autem, & lætitiā prævalet dies solis, quem nullus nostrum*

Diem fe-
lis in Ro-
surrectione

Psal. 117.
v. 23.

VII.

Præ-
sensa
vita est
feria sex-
ta.

Q

noni

non anhelat. Sed hunc præcedat Sabbatum, & istud sexta feria, necesse est, cum sui laboris pondere & æstu sustinenda.

De hac nimirum conquerimur mortales, & longam nimis esse ingemiscimus: sed si hanc longam, etiam vitam nostram longam nimis nobis durare conqueramur, oportet; Tota enim præsens vita adhuc sexta est feria; qui brevem hanc desiderat, brevem etiam exoptet vitam, sed miseri plerumque abbreviari feriam, & prolongari vitam petimus, ignari, quàm pretiosa, & cara sit hæc sexta feria, in qua pro Dei honore, & augmento gloriæ nostræ operari nobis concessū est; Venit enim nox, quando nemo amplius operari potest, nempe Sabbatum sepulchri, quando emortuum in sepulchro, & in pulverem redactum corpus, ad augmentū gratiæ, & gloriæ cooperari anima non amplius valet. Totis ergo viribus in bene, & fructuosè impendendā hæc sextā feriā desudemus, nulli parcamus labori, ad laborem quidem nati, sed non minùs ad gloriam, & quietem æternam, quæ laborem consequitur. Post hanc vitam, in Sabbato tempus est quiescendi, modò autem tempus est laborandi; *Homo nascitur ad laborem, avis ad volatum.* Aves

(angelici spiritus) statim ad volatum jucundum creatæ, nidum quietum cœlestis Sabbati obrinuerunt, sed nos miseri Adami filij, ad laborem nati, in sudore vultûs nostri laborare debemus, quamdiu sextam feriam agimus in hoc mundo. Sed nec horas laboriosas nimis in hac sexta feria enumeremus, & nimiam longitudine molestas conqueramur. Ecce enim, jam ad vesperascit, ad finem labores vergunt, ad occasum properat jam sexta feria; Licet ergo adhuc ad vesperam demoretur fletus, & maximum in senectutem incumbat onus dolorum & laborum, tamen succedet ad matutinum lætitia. Sustinete adhuc modicum: En modica passio, sed gloria erit infinita, solebat hortari fratres suos pater meus seraphicus: Quid ergo istam totā die otiosi? non nos tædeat laboriosa sexta feriæ, sed laboremus indefessè, & dicere quondam poterimus: *Videte oculis vestris, quia modicum laboravi, & inveni mihi multam requiem.* Modicū fuit, totus feriæ sextæ labor, & ecce tranquillam inveni requiē in æternitatis ab inimicis nullatenus deridendo, Sabbato, cui jucundissimus succedet dies solis in gloriosa Resurrectione, Amen.

Feria sexta nobis longa videtur.

Ad laborem nati sumus.

Iob. c. 5 v. 7:

Non tædeat nos laboris.

Eccli. c. 51. v. 38.

DISCUR-